

Bryssel 15.6.2026
COM(2026) 285 final

2026/0153 (NLE)

Ehdotus

NEUVOSTON TÄYTÄNTÖÖNPANOPÄÄTÖS

**luvan antamisesta Kroatialle soveltaa moottoripolttoaineina käytettävään kaasuöljyyn
ja lyijyttömään bensiiniin alennettuja valmisteverokantoja direktiivin 2003/96/EY
19 artiklan mukaisesti**

PERUSTELUT

1. EHDOTUKSEN TAUSTA

• Ehdotuksen perustelut ja tavoitteet

Energiatuotteiden ja sähkön verotusta säännellään unionissa energiatuotteiden ja sähkön verotusta koskevan yhteisön kehyksen uudistamisesta 27 päivänä lokakuuta 2003 annetulla neuvoston direktiivillä 2003/96/EY¹, jäljempänä 'energiaverodirektiivi' tai 'direktiivi'.

Direktiivin 19 artiklan 1 kohdassa todetaan, että erityisesti 5, 15 ja 17 artiklassa esitettyjen säännösten lisäksi neuvosto voi yksimielisesti komission ehdotuksesta antaa jäsenvaltiolle luvan ottaa käyttöön verotustasoa koskevia muita vapautuksia tai alennuksia erityisistä politiikkaan liittyvistä syistä.

Kroatian viranomaiset ilmoittivat komissiolle 2. huhtikuuta 2026 päivätyllä kirjeellä aikomuksestaan hakea lupaa soveltaa moottoripolttoaineina käytettävään lyijyttömään bensiiniin ja kaasuöljyyn väliaikaista kansallisten verokantojen alennusta siten, että direktiivin 7 artiklassa ja liitteessä I olevassa taulukossa A vahvistetut vähimmäisverotasot alittuisivat.

Kroatian viranomaiset vastasivat Euroopan komission lisätietopyyntöihin sähköpostitse 29. huhtikuuta 2026 ja 7. toukokuuta 2026.

Pyydetty alennus on moottoripolttoaineina käytettävän lyijyttömän bensiinin osalta 0,2195 euroa litraa kohden ja kaasuöljyn osalta 0,225 euroa litraa kohden.

Lupaa pyydetään kuuden kuukauden ajaksi, joka on energiaverodirektiivin 19 artiklan 2 kohdassa sallitun enimmäismääräajan rajoissa. Luvan voimassaolo alkaisi heti, kun neuvosto on hyväksynyt päätöksen.

Kroatian viranomaisten mukaan toimenpiteen tavoitteena on alentaa Kroatiassa kaasuöljyn ja bensiinin korkeita vähittäishintoja, jotka johtuvat viimeaikaisesta geopoliittisesta kehityksestä ja vaikuttavat suoraan sekä kotitalouksiin että yrityksiin.

Venäjän Ukrainaa vastaan käymän hyökkäyssodan myötä vuonna 2022 syntyneen energiakriisin seurauksena jäsenvaltioille on myönnetty kolme poikkeusta energiaverodirektiivistä. Niiden tavoitteena on ollut lieventää tuolloin vallinneesta geopoliittisesta tilanteesta johtuvia polttoaineiden korkeita vähittäishintoja, jotka vaikuttavat suoraan sekä kotitalouksiin että yrityksiin.²

Eurooppa-neuvosto korosti 19. maaliskuuta 2026 antamissaan päätelmissä, että energiasiirtymä on edelleen tehokkain strategia pyrittäessä saavuttamaan Euroopan strateginen riippumattomuus, vahvistamaan häiriönsietokykyä, alentamaan energian hintoja rakenteellisesti sekä toimittamaan tulevaisuuden talouden tarvitsemaa puhdasta, runsasta ja kotimaista energiaa.

Samalla Eurooppa-neuvosto totesi, että lyhyellä aikavälillä tarvitaan kohdennettuja ratkaisuja kohtuuhintaisen energian varmistamiseksi ottaen huomioon teknologianeutraalius ja jäsenvaltioiden erityistilanteet, tiettyjen teollisuudenalojen erityinen alttius tuotannon

¹ EUVL L 283, 31.10.2003, s. 51.

² Neuvoston täytäntöönpanopäätös (EU) 2022/1843, neuvoston täytäntöönpanopäätös (EU) 2022/1662, neuvoston täytäntöönpanopäätös (EU) 2023/1197.

siirtämisen riskille ja tarve parantaa energiantensiivisten innovatiivisten alojen toimintaedellytyksiä ennustettavuutta ja tasapuolisuutta heikentämättä.

Näiden seikkojen vuoksi Eurooppa-neuvosto kehotti komissiota esittämään viipymättä kohdennettujen väliaikaisten toimenpiteiden välineistön, jolla puututaan Lähi-idän kriisistä johtuviin maahantuotavien fossiilisten polttoaineiden viimeaikaisiin hintapiikkeihin. Eurooppa-neuvoston päätelmissä annetaan jäsenvaltioiden vahvistamaa poliittista ohjausta, ja ne muodostavat poliittisen valtuutuksen, jonka pohjalta voidaan hyväksyä pyydettyjen joustojen edellyttämiä finanssipoliittisia toimenpiteitä. Päätelmissä kannatetaan selvästi energiaverodirektiivissä säädettyjen poikkeusten ja joustomahdollisuuksien mahdollisimman tehokasta hyödyntämistä. Tähän sisältyy myös väliaikaisten alennettujen verokantojen hyväksyminen huolellisesti määritellyissä poikkeusolosuhteissa ja energian kohtuuhintaisuutta koskevien tavoitteiden mukaisesti.

Tällaisten toimenpiteiden tavoitteena olisi antaa jäsenvaltioille mahdollisuus ottaa käyttöön kohdennettuja ja väliaikaisia ratkaisuja, jotta voidaan puuttua tämänhetkisen energiakriisin kielteisiin hintavaikutuksiin. Näitä ratkaisuja tarvitaan lyhyellä aikavälillä kohtuuhintaisen energian varmistamiseksi ottaen huomioon teknologianeutraalius ja jäsenvaltioiden erityistilanteet, tiettyjen teollisuudenalojen erityinen alttius tuotannon siirtämisen riskille ja tarve parantaa energiantensiivisten innovatiivisten alojen toimintaedellytyksiä ennustettavuutta ja tasapuolisuutta heikentämättä.

Helmikuun 28. päivänä 2026 puhjenneen konfliktin seurauksena öljyn (Brent) barrelihinta on noussut Hormuzinsalmen liikenteessä esiintyneiden häiriöiden seurauksena noin 60 eurosta yli 90 euroon.³ Kroatiassa on hinnannousun seurauksena kirjattu seuraavat polttoaineiden keskimääräiset hinnat⁴:

	Bensiini (Super 95)	Kaasuöljy
30.3.2026	€1.68	€1.88
23.3.2026	€1.57	€1.69
16.3.2026	€1.55	€1.67
9.3.2026	€1.50	€1.54
2.3.2026	€1.48	€1.51
23.2.2026	€1.47	€1.49
16.2.2026	€1.46	€1.50

Kun tarkastellaan öljyn hinnan kehitystä tämän poikkeuksen voimassaoloaikana, on odotettavissa, että öljyn hinta pysyy korkeana. Voimassaolon päätyttyä odotukset riippuvat suuresti Lähi-idän konfliktin ja Hormuzinsalmen liikenteen häiriöiden kestosta.

Öljyn hinnan odotetaan pysyvän korkeana niin kauan kuin konflikti ja häiriöt Hormuzinsalmen liikenteessä jatkuvat. Polttoaineiden hinnat seuraavat raakaöljyn hintakehitystä 1–2 viikon viipeellä. Bensiinin hinta ei kuitenkaan yleensä seuraa öljyn hintaa yhtä suoraviivaisesti, ja EU:hun tuotavan dieselin ja lentopetrolin hintakehitys on yleensä raakaöljyn hintakehitystä epävakampaa.

³ Energian pääosasto, Weekly oil bulletin, 2. huhtikuuta 2026, https://energy.ec.europa.eu/data-and-analysis/weekly-oil-bulletin_en?prefLang=fi.

⁴ Energian pääosasto, Weekly oil bulletin, 2. huhtikuuta 2026, https://energy.ec.europa.eu/data-and-analysis/weekly-oil-bulletin_en?prefLang=fi.

Koska öljyn hinta määräytyy maailmanlaajuisesti ja jäsenvaltioilla on hintoihin vain vähän vaikutusvaltaa, kyseessä on ulkoinen kriisi. Energiatuotteiden maailmanmarkkinahinnat ovat samat kaikille EU:n jäsenvaltioille. Kyky selviytyä hinnankorotuksista vaihtelee kuitenkin huomattavasti jäsenvaltioiden välillä ja riippuu esimerkiksi tuloista, liikennemuodoista, lämmitystavoista ja asuntojen energiatehokkuudesta. Tämän vuoksi hinnankorotusten vaikutukset ovat epäsymmetrisiä. Lisäksi pienituloiset kotitaloudet käyttävät yleensä suuremman osan tuloistaan kulutukseen investointien ja säästöjen sijasta. Tämän takia kuluttajahintojen nousulla on suurimmat vaikutukset pienituloisiin kotitalouksiin.

Helmikuun 28. päivänä 2026 puhjenneen sodan ja siitä seuranneen energian hintojen nousun jälkeen Kroatian tasavallan hallitus hyväksyi 10. maaliskuuta 2026 muutoksen energian ja sähkön valmisteveroa koskevaan lainsäädäntönsä. Sen tarkoituksena oli lieventää energiatuotteiden vähittäishintojen nousua. Muutoksella alennettiin moottoripolttoaineena käytettävän kaasuöljyn valmisteveroa 0,02 eurolla litraa kohden.

Samaan aikaan hallitus asetti öljytuotteiden vähittäiskaupan enimmäishinnan määrittämistä koskevalla lainsäädännöllä vähittäishintakaton energiatuotteille rajoittamalla kaupan katteita. Energiatuotteiden myynnissä energiayhtiöiden kate rajoitettiin 0,1735 euroon litraa kohden sekä moottoripolttoaineina käytettävän lyijyttömän bensiinin että kaasuöljyn osalta.

Sodan jatkuessa ja energian maailmanmarkkinahintojen noustessa edelleen Kroatian tasavallan hallitus hyväksyi 24. maaliskuuta 2026 toisen muutoksen energian ja sähkön valmisteveroa koskevaan lainsäädäntöön. Muutoksella alennettiin valmisteveroa moottoripolttoaineina käytettävän lyijyttömän bensiinin osalta 0,06 eurolla litraa kohden ja kaasuöljyn osalta 0,07613 eurolla litraa kohden.

Myöhemmin energiayhtiöiden katetta alennettiin edelleen moottoripolttoaineina käytettävän lyijyttömän bensiinin osalta 0,1545 euroon litraa kohden ja kaasuöljyn osalta 0,1245 euroon litraa kohden.

Edellä mainituista toimenpiteistä huolimatta energiatuotteiden vähittäishinnat ovat edelleen huomattavasti korkeammat kuin ennen sodan puhkeamista Lähi-idässä. Lyijyttömän moottoribensiinin vähittäishinta oli 12 prosenttia korkeampi 24. maaliskuuta 2026 kuin 24. helmikuuta 2026 (eli ennen konfliktin puhkeamista), kun taas dieselpolttoaineen vähittäishinta nousi 19 prosenttia samalla ajanjaksolla.

Edellä mainittujen muutosten seurauksena valmistevero, jota sovelletaan moottoripolttoaineena käytettävään kaasuöljyyn tällä hetkellä, on saavuttanut EU:n lainsäädännössä säädetyn vähimmäistason. Näin ollen Kroatian tasavallan hallituksella ei ole enää varaa alentaa vähittäishintoja moottoripolttoaineena käytettävän kaasuöljyn valmisteveroa koskevilla lisäalennuksilla. Lyijyttömän bensiinin osalta valmisteveroa voitaisiin vielä laskea 0,09331 eurolla litraa kohden.

Tässä yhteydessä on huomattava, että vuonna 2025 Kroatian tasavallassa käyttövoimatarkoituksiin luovutettujen energiatuotteiden määrät koostuivat pääasiassa dieselpolttoaineesta, jonka osuus kokonaiskulutuksesta oli 77 prosenttia. Tämä korostaa dieselpolttoaineen vähittäishintojen merkittävää vaikutusta kansalaisten sosiaalisiin ja taloudellisiin olosuhteisiin sekä talouden toimintaan.

Kroatian tasavalta on maantieteellisten erityispiirteidensä ja heikosti kehittyneen rautatieinfrastruktuurinsa vuoksi erittäin riippuvainen maantieliikenteestä matkustajien ja tavaroiden osalta sekä yksityisautojen ja linja-autojen käytöstä päivittäisessä työmatkaliikenteessä.

- **Yhdenmukaisuus muiden alaa koskevien politiikkojen säännösten kanssa**

Direktiivin 19 artiklan 1 kohdan ensimmäisessä alakohdassa säädetään seuraavaa:

”Edellisissä artikloissa, erityisesti 5, 15 ja 17 artiklassa esitettyjen säännösten lisäksi neuvosto voi yksimielisesti komission ehdotuksesta antaa jäsenvaltioille luvan ottaa käyttöön muita vapautuksia tai alennuksia erityisistä politiikkaan liittyvistä syistä.”

Kroatian viranomaiset aikovat kyseisen veronalennuksen avulla lieventää Lähi-idän konfliktin aiheuttamaa liikenteen polttoaineiden, kaasuöljyn ja bensiinin vähittäishintojen nousua ja viime kädessä pyrkiä lieventämään geopolittisen tilanteen sosiaalisia ja taloudellisia vaikutuksia sekä kotitalouksiin että yrityksiin.

Veronalennukset johtaisivat tilanteeseen, jossa edunsaajilta perittäisiin energiaverodirektiivissä vahvistetut EU:n vähimmäisverokannat alittavia kansallisia verokantoja, minkä vuoksi tarvitaan nyt käsiteltävänä oleva lupa. Näin voidaan edistää asetettujen politiikkatavoitteiden saavuttamista.

Tällaisen veronalennuksen käyttöönotto on mahdollista direktiivin 19 artiklan nojalla, sillä mainitun artiklan tarkoituksena on antaa jäsenvaltioille mahdollisuus ottaa käyttöön muita vapautuksia tai alennuksia erityisistä toimintapoliittisista syistä.

Luvan rajoitettu voimassaoloaika (6 kk neuvoston täytäntöönpanopäätöksen voimaantulosta) on energiaverodirektiivin 19 artiklan 2 kohdassa sallitun enimmäismääräajan rajoissa. Ajanjakso voidaan uusia.

Veronalennusta ei myöskään saa yhdistää muunlaisiin veronalennuksiin.

Tässä tilanteessa vaikuttaa aiheelliselta myöntää lupa pyydetylle ajanjaksolle.

Toisaalta kohdentamattomista veronalennuksista aiheutuu julkiselle taloudelle huomattavia kustannuksia ja veronalennukset lisäävät yleensä fossiilisten polttoaineiden kysyntää, mikä puolestaan pahentaa tarjonnan ja kysynnän epätasapainoa. Sen vuoksi toimenpiteen olisi oltava ajallisesti tiukasti rajattu. Lisäksi olisi arvioitava toimenpiteen odotettua vaikutusta fossiilisten polttoaineiden kysyntään sekä sen julkiselle taloudelle aiheuttamia kustannuksia. Tarvittaessa olisi toteutettava korvaavia toimenpiteitä.

Valtiontukisäännöt

Kroatian viranomaisten pyytämä väliaikainen veronalennus alittaa direktiivin 7 artiklassa ja liitteessä I olevassa taulukossa A säädetyt verotuksen vähimmäistasot moottoripolttoaineina käytettävän lyijyttömän polttoaineen osalta 0,2195 eurolla litraa kohden ja kaasuöljyn osalta 0,2250 eurolla litraa kohden.

Tämä ehdotus ei rajoita Kroatian toimenpiteen arviointia valtiontukisääntöjen nojalla. Neuvoston täytäntöönpanopäätöstä koskeva ehdotus ei myöskään vaikuta jäsenvaltioiden velvollisuuteen varmistaa valtiontukisääntöjen noudattaminen.

- **Yhdenmukaisuus unionin muiden politiikkojen kanssa**

Komission on arvioitava jokainen esitys, jossa ehdotetaan energiaverodirektiivin 19 artiklan mukaista poikkeusta, ja otettava arvioinnissaan huomioon sisämarkkinoiden moitteeton

toiminta, tarve varmistaa tasapuolinen kilpailu sekä EU:n terveys-, ympäristö-, energia- ja liikennepolitiikat.

Kroatian viranomaisten mukaan suunnitellun veronalennuksen on tarkoitus osittain keventää kroatialaisten sosiaalista ja taloudellista taakkaa, joka johtuu Iranin konfliktin ja Hormuzinsalmen liikenteen häiriöiden aiheuttamasta viimeaikaisesta liikennepolttoaineiden hintojen noususta.

Poikkeuksellisen tilanteen vuoksi tämä väliaikainen toimenpide ei todennäköisesti vaikuta EU:n sisäiseen kauppaan. Kaiken kaikkiaan toimenpidettä voidaan pitää hyväksyttävänä sisämarkkinoiden moitteettoman toiminnan ja tasapuolisen kilpailun varmistamisen kannalta. Koska toimenpiteen vaikutukset ovat rajalliset ja sen kesto on rajoitettu, sen ei uskota vääristävän kilpailua eikä haittaavan sisämarkkinoiden toimintaa.

Ympäristöä ja ilmastonmuutosta koskeva politiikka

Unioni on edelleen vahvasti sitoutunut ilmasto- ja energiatarpeisiinsa eurooppalaisen ilmastolain (asetus (EU) 2021/1119) mukaisesti. Väliaikaiset veronalennukset, jotka hyväksytään tällä säädöksellä, eivät saa johtaa energiatehokkuutta ja uusiutuviin energialähteisiin siirtymistä edistävien hintasignaalien rakenteelliseen heikkenemiseen.

Energiapolitiikka

Ottaen huomioon Lähi-idän tilanteesta johtuvan tämänhetkisen energian hintapiikin laajuus jäsenvaltioilla on oltava mahdollisuus alentaa väliaikaisesti valmisteverokantoja alle energiatuotteita koskevien EU:n vähimmäisverokantojen.

Kun otetaan huomioon toimenpiteen lyhyt kesto, geopoliittiseen tilanteeseen liittyvät poikkeukselliset olosuhteet ja energiatuotteiden epätavallisen korkea markkinahinta, mahdollisuus alentaa valmisteverokantoja alle direktiivissä 2003/96/EY vahvistettujen vähimmäisverokantojen on asianmukainen ja oikeasuhteinen keino suhteessa tarpeeseen tasapainottaa keskenään toisaalta energiaverodirektiivin 19 artiklassa luetellut politiikkatavoitteet ja varsinkin EU:n ympäristöpolitiikka sekä kiireellinen tarve varmistaa kohtuuhintainen energia yrityksille ja kotitalouksille.

Sisämarkkinapolitiikka ja tasapuolinen kilpailu

Poikkeuksellisen tilanteen vuoksi tämä väliaikainen toimenpide ei todennäköisesti vaikuta EU:n sisäiseen kauppaan. Kaiken kaikkiaan toimenpidettä voidaan pitää hyväksyttävänä sisämarkkinoiden moitteettoman toiminnan ja tasapuolisen kilpailun varmistamisen kannalta. Koska toimenpiteen vaikutukset ovat rajalliset ja sen kesto on rajoitettu, sen ei odoteta vääristävän kilpailua eikä haittaavan sisämarkkinoiden toimintaa.

Sosiaalipolitiikka

Energiakustannusten havaitulla ja odotetulla nousulla unionissa on suhteettoman suuri vaikutus pienituloisiin kotitalouksiin, koska energiakustannukset muodostavat yleensä suuremman osan niiden käytettävissä olevista tuloista.⁵ Alentamalla energiatuotteiden valmisteveroja voidaan näin ollen saada aikaan myönteisiä sosiaalisia vaikutuksia, koska alennukset auttavat vähentämään pienituloisten kotitalouksien energiakustannuksia.

⁵ [Economic and distributional effects of higher energy prices on households in the EU - Employment, Social Affairs and Inclusion.](#)

2. OIKEUSPERUSTA, TOISSIJAISUUSPERIAATE JA SUHTEELLISUUSPERIAATE

- **Oikeusperusta**

Neuvoston direktiivin 2003/96/EY 19 artikla.

- **Toissijaisuusperiaate (jaetun toimivallan osalta)**

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 113 artiklan soveltamisalaan kuuluva välillinen verotus ei sinänsä kuulu kyseisen perussopimuksen 3 artiklassa tarkoitettuun unionin yksinomaiseen toimivaltaan.

Neuvostolle on kuitenkin direktiivin 2003/96/EY 19 artiklassa annettu yksinomainen toimivalta antaa johdetun oikeuden nojalla jäsenvaltioille lupa ottaa käyttöön muita vapautuksia tai alennuksia kyseisessä säännöksessä tarkoitettulla tavalla. Näin ollen jäsenvaltiot eivät voi toimia neuvoston sijasta. Tästä syystä toissijaisuusperiaatetta ei sovelleta nyt käsillä olevaan täytäntöönpanopäätökseen. Joka tapauksessa kyseessä ei ole lainsäädäntöluonnos, joten tekstiä ei ole tarpeen toimittaa kansallisille parlamenteille perussopimusten pöytäkirjan N:o 2 mukaisesti toissijaisuusperiaatteen noudattamisen tarkastelua varten.

- **Suhteellisuusperiaate**

Ehdotus on suhteellisuusperiaatteen mukainen. Veronalennus ei ylitä sitä, mikä on tarpeen kyseisen tavoitteen saavuttamiseksi.

Lupa on voimassa hyvin rajoitetun ajan eli kuusi kuukautta, ja se myönnetään energiakriisin yhteydessä.

- **Toimintatavan valinta**

Ehdotettu toimintatapa on neuvoston täytäntöönpanopäätös. Direktiivin 2003/96/EY 19 artiklassa säädetään ainoastaan täytäntöyppisestä toimenpiteestä.

3. JÄLKIARVIOINTIEN, SIDOSRYHMIEN KUULEMISTEN JA VAIKUTUSTENARVIOINTIEN TULOKSET

- **Jälkiarvioinnit/toimivuustarkastukset**

Toimenpide ei edellytä voimassa olevan lainsäädännön arviointia.

- **Sidosryhmien kuuleminen**

Tämä ehdotus perustuu Kroatian jättämään hakemukseen ja koskee ainoastaan kyseistä jäsenvaltiota.

- **Asiantuntijatiedon keruu ja käyttö**

Ulkopuolisten asiantuntijoiden käyttö ei ollut tarpeen.

- **Vaikutustenarviointi**

Ehdotus koskee luvan antamista yhdelle jäsenvaltiolle sen omasta pyynnöstä eikä edellytä vaikutustenarviointia. Parempaa sääntelyä koskevien sääntöjen mukaisesti täytäntöyppisistä säädöksistä ei niiden luonteen vuoksi tarvitse tehdä vaikutustenarviointia.

- **Sääntelyn toimivuus ja yksinkertaistaminen**

Toimenpiteen tarkoituksena ei ole yksinkertaistaminen. Se perustuu Kroatian esittämään pyyntöön ja koskee ainoastaan kyseistä jäsenvaltiota.

- **Perusoikeudet**

Toimenpide ei vaikuta perusoikeuksiin.

4. TALOUSARVIOVAIKUTUKSET

Toimenpiteestä ei aiheudu taloudellista tai hallinnollista rasitetta unionille. Näin ollen ehdotuksella ei ole vaikutuksia Euroopan unionin talousarvioon.

5. LISÄTIEDOT

- **Toteuttamissuunnitelmat, seuranta, arviointi ja raportointijärjestelyt**

Toteuttamissuunnitelma ei ole tarpeen. Tämä ehdotus koskee lupaa soveltaa veronalennusta rajoitetun ajanjakson ajan. Sovellettavat verokannat saattavat jäädä alle energiaverodirektiivissä vahvistettujen verotuksen vähimmäistasojen. Toimenpidettä voidaan arvioida, jos myöhemmin esitetään tämän päätöksen voimassaolon jatkamista koskeva ehdotus.

- **Selittävät asiakirjat (direktiivien osalta)**

Ehdotus ei edellytä selittäviä asiakirjoja direktiivin saattamisesta osaksi kansallista lainsäädäntöä.

- **Ehdotukseen sisältyvien säännösten yksityiskohtaiset selitykset**

Ehdotuksen 1 artiklassa säädetään, että Kroatia saa soveltaa moottoripolttoaineina käytettävään kaasuöljyyn ja lyijyttömään bensiiniin alennettuja verokantoja, jotka alittavat vähimmäisverotasot.

Ehdotuksen 2 artiklassa säädetään, että pyydetty lupa myönnetään Kroatian pyynnön mukaisesti kuudeksi kuukaudeksi päätöksen voimaantulon jälkeen, eli luvan voimassaolo jää alle direktiivissä sallitun kuuden vuoden enimmäisajan.

Ehdotus

NEUVOSTON TÄYTÄNTÖÖNPANOPÄÄTÖS

luvan antamisesta Kroatialle soveltaa moottoripolttoaineina käytettävään kaasuöljyyn ja lyijyttömään bensiiniin alennettuja valmisteverokantoja direktiivin 2003/96/EY 19 artiklan mukaisesti

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen,

ottaa huomioon energiatuotteiden ja sähkön verotusta koskevan yhteisön kehyksen uudistamisesta 27 päivänä lokakuuta 2003 annetun neuvoston direktiivin 2003/96/EY¹ ja erityisesti sen 19 artiklan,

ottaa huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Tämän päätöksen hyväksymistä edeltävinä viikkoina on eri puolilla unionia havaittu energiatuotteiden tukku- ja vähittäishintojen jyrkkää ja jatkuvaa nousua. Se on johtunut Lähi-idän geopolitiittisesta tilanteesta, joka on vaikuttanut öljyn ja öljytuotteiden toimitusketjuihin maailmanlaajuisesti. Tällä kehityksellä on ollut merkittäviä haitallisia vaikutuksia kotitalouksiin, erityisesti haavoittuvassa asemassa oleviin kuluttajiin, sekä yrityksiin, mukaan lukien pienet ja keskisuuret yritykset. Näin ollen se on aiheuttanut vakavan riskin sosiaaliselle yhteenkuuluvuudelle, talouden vakaudelle ja sisämarkkinoiden moitteettomalle toiminnalle.
- (2) Eurooppa-neuvosto tunnusti 19 päivänä maaliskuuta 2026 antamissaan päätelmissä² energiamarkkinatilanteen poikkeuksellisen luonteen ja sen makrotaloudelliset vaikutukset. Neuvosto kehotti Euroopan komissiota tekemään tiivistä yhteistyötä jäsenvaltioiden kanssa kansallisten väliaikaisten ja kohdennettujen toimenpiteiden suunnittelemiseksi, jotta Lähi-idän kriisistä johtuvan polttoaineiden hintojen nousun merkittäviä vaikutuksia voidaan lieventää, ja korosti erityisesti koordinoitujen toimien tarvetta, koska Lähi-idän konfliktilla on välitön vaikutus energian hintoihin Euroopan kansalaisille ja yrityksille.
- (3) Direktiivissä 2003/96/EY vahvistetut valmisteverot vaikuttavat unionissa toimitettujen energiatuotteiden loppukustannuksiin. Valmisteverojen alentaminen alle vähimmäisverokantojen voi osaltaan lieventää tämänhetkistä energiakustannusten nousua jäsenvaltioissa.
- (4) Direktiivissä 2003/96/EY säädettyjen joustomahdollisuuksien ansiosta jäsenvaltiot voivat tietyissä rajoissa keventää tiettyjen energiatuotteiden verorasitusta kohdennetusti ja väliaikaisesti. Tämänhetkisen tilanteen poikkeuksellisen ja kiireellisen luonteen vuoksi on tarpeen säätää erityisistä ja ajallisesti rajoitetuista

¹ EUVL L 283, 31.10.2003, s. 51, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2003/96/oj>.

² <https://www.consilium.europa.eu/media/uepg3xov/fi-20260319-european-council-conclusions.pdf>.

joustomahdollisuuksista, joilla pyritään nimenomaisesti lieventämään energian hintasokin vaikutuksia.

- (5) Kohdennettujen energiatuotteiden tilapäiset veronalennukset voivat helpottaa nopeasti kotitalouksien ja yritysten tilannetta, sillä ne laskevat suoraan loppukäyttäjien maksamia hintoja. Nykytilanteessa tällaiset poikkeukselliset alennukset ovat sopiva ja tarpeellinen väline, jolla voidaan puuttua energian hintasokin aiheuttamaan vakavaan häiriöön taloudessa.
 - (6) Kroatian viranomaiset pyysivät 2 päivänä huhtikuuta 2026 päivätyllä kirjeellä direktiivin 2003/96/EY 19 artiklan nojalla lupaa soveltaa alennettuja valmisteverokantoja, jotka alittavat mainitun direktiivin 7 artiklassa tarkoitetut moottoripolttoaineisiin sovellettavat vähimmäisverotasot lyijyttömän polttoaineen osalta 0,2195 eurolla litraa kohden ja kaasuöljyn osalta 0,225 eurolla litraa kohden. Lupaa pyydettiin kuudeksi kuukaudeksi.
 - (7) Kroatian viranomaisten mukaan alennetun valmisteverokannan soveltamisella pyritään lieventämään geopolittisesta tilanteesta johtuvien polttoaineen ja kaasuöljyn korkeiden vähittäishintojen vaikutusta, joka kohdistuu suoraan sekä kotitalouksiin että yrityksiin.
 - (8) Komissio on tarkastellut pyydettyä lupaa ja todennut, ettei se todennäköisesti haittaa sisämarkkinoiden moitteetonta toimintaa. Kun otetaan huomioon poikkeuksen lyhyt kesto, geopolittiseen tilanteeseen liittyvät poikkeukselliset olosuhteet ja öljyn epätavallisen korkea markkinahinta, pyydetty poikkeus on todettu asianmukaiseksi ja oikeasuhteiseksi keinoksi suhteessa tarpeeseen tasapainottaa keskenään toisaalta direktiivin 2003/96/EY 19 artiklan 1 kohdassa luetellut politiikkatavoitteet ja varsinkin unionin ympäristöpolitiikka sekä kiireellinen tarve varmistaa kohtuuhintainen energia yrityksille ja kotitalouksille.
 - (9) Kroatialle olisi sen vuoksi annettava lupa väliaikaisesti soveltaa moottoripolttoaineina käytettävään lyijyttömään bensiiniin ja kaasuöljyyn alennettuja valmisteverokantoja, jotka alittavat unionin vähimmäistasot.
 - (10) Direktiivin 2003/96/EY 19 artiklan 2 kohdan mukaan kunkin kyseisen säännöksen nojalla myönnettävän luvan on oltava ajallisesti tarkkaan rajattu. Jotta ei kuitenkaan estettäisi voimassa olevan lainsäädännön kehitystä, on aiheellista säätää, että jos neuvosto ottaa Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 113 artiklan tai sen jonkin muun asiaa koskevan määräyksen nojalla käyttöön direktiivin 2003/96/EY 7 artiklassa tarkoitetut sellaiset uudet vähimmäisverotasot moottoripolttoaineina käytettävälle kaasuöljylle ja lyijyttömälle bensiinille, joihin tämä lupa ei soveltuisi, tämän luvan voimassaolon olisi päättyttävä.
 - (11) Toisaalta kohdentamattomista veronalennuksista aiheutuu julkiselle taloudelle huomattavia kustannuksia ja veronalennukset lisäävät yleensä fossiilisten polttoaineiden kysyntää, mikä puolestaan pahentaa tarjonnan ja kysynnän epätasapainoa. Sen vuoksi toimenpiteen olisi oltava ajallisesti tiukasti rajattu.
 - (12) Tämä päätös ei vaikuta valtiontukea koskevien unionin sääntöjen soveltamiseen,
- ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

Annetaan Kroatialle lupa soveltaa alennuksia, jotka alittavat direktiivin 2003/96/EY 7 artiklassa tarkoitetut valmisteveron vähimmäismäärät moottoripolttoaineina käytettävän

lyijyttömän bensiinin osalta enintään 0,2195 eurolla litraa kohden ja moottoripolttoaineina käytettävän kaasuöljyn osalta enintään 0,225 eurolla litraa kohden.

2 artikla

Tätä päätöstä sovelletaan [6 kuukauden ajan päivästä, jona se annetaan tiedoksi].

Jos neuvosto kuitenkin muuttaa Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 113 artiklan tai sen jonkin muun asiaa koskevan määräyksen nojalla moottoripolttoaineina käytettävän kaasuöljyn ja lyijyttömän bensiinin osalta direktiivin 2003/96/EY 7 artiklassa tarkoitettuja vähimmäisverotasoja, joihin tämän päätöksen 1 artiklassa annettu lupa ei soveltuisi, tämän päätöksen voimassaolo päättyy päivänä, jona kyseisiä muutettuja vähimmäisverokantoja aletaan soveltaa.

3 artikla

Tämä päätös tulee voimaan päivänä, jona se annetaan tiedoksi.

4 artikla

Tämä päätös on osoitettu Kroatian tasavallalle.

Tehty Brysselissä

*Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja*